

สรุปบทเรียน หลักสูตร การกำหนดตัวชี้วัดรายบุคคลสำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงาน
ประเมินรอบที่ ๑/๒๕๖๙ : ตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙
ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Training)
โดย นางวรดา สติมัน ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

อบรมผ่านระบบ LDD e-training หลักสูตร ความฉลาดทางดิจิทัล

มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ดังนี้

ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ: Digital Intelligence Quotient) คือ กลุ่มความสามารถทางสังคม อารมณ์ และ การรับรู้ ที่จะทำให้นักคนหนึ่งสามารถเผชิญกับความท้าทายของชีวิตดิจิทัล และสามารถปรับตัวให้เข้ากับชีวิต ดิจิทัลได้ ความฉลาดทางดิจิทัลครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ ทศนคติและค่านิยม ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในฐานะ สมาชิกของโลกออนไลน์ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทักษะการใช้สื่อและการเข้าสังคมในโลกออนไลน์

การใช้ชีวิตของคนรุ่นใหม่ยังผูกติดกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์เกือบตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการรับ ข่าวสาร ความบันเทิง หรือการซื้อขายสินค้าและบริการ และการทำธุรกรรมการเงิน ในอดีต ตัวชี้วัดอย่าง IQ ได้ ถูกนำมาใช้พัฒนาระดับทักษะทางสติปัญญาของมนุษย์ ในขณะที่ EQ ได้นำมาศึกษาเพื่อพัฒนาระดับทักษะความ ฉลาดทางอารมณ์ แต่ด้วยบริบททางสังคมที่เปลี่ยนไป ปัจจุบันทักษะความฉลาดทางปัญญาและทางอารมณ์ ไม่ เพียงพอต่อสิ่งที่เยาวชนต้องเผชิญในโลกไซเบอร์

ความเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizenship)

ความเป็นพลเมืองดิจิทัลคือ พลเมืองผู้ใช้งานสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้าใจบรรทัดฐานของการปฏิบัติตัว ให้เหมาะสมและมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสื่อสาร ในยุคดิจิทัลเป็นการ สื่อสารที่ไร้พรมแดน สมาชิกของโลกออนไลน์คือ ทุกคนที่ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต บนโลกใบนี้ ผู้ใช้สื่อสังคม ออนไลน์มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ อายุ ภาษา และวัฒนธรรม พลเมือง ดิจิทัลจึงต้องเป็นพลเมืองที่มีความ รับผิดชอบ มีจริยธรรม เห็นอกเห็นใจและเคารพผู้อื่น มีส่วนร่วม และมุ่งเน้นความเป็นธรรมในสังคม การเป็น พลเมืองในยุคดิจิทัลนั้น มีทักษะที่สำคัญ 8 ประการ

1. ทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง (Digital Citizen Identity) ความสามารถในการสร้างและ บริหารจัดการอัตลักษณ์ที่ดีของตนเอง ไปได้ดีทั้งในโลกออนไลน์และโลกความจริง

1.1 การเรียนรู้พัฒนา/การสื่อสารกับผู้อื่น

1) Digital Communication เมื่อมีการสื่อสารในโลกไซเบอร์ควรมีวิจารณญาณที่เหมาะสม คิดก่อนโพสต์

2) Digital Literacy ใช้สื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และติดตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีให้ทันอยู่ เสมอ

3) Digital Commerce เมื่อทำการซื้อขายออนไลน์ควรมีความรับผิดชอบและปกป้องข้อมูลของผู้ซื้อ

1.2 การนับถือตนเอง/นับถือผู้อื่น

Digital Access สนับสนุนการเข้าถึงสื่อดิจิทัล และสิทธิที่เท่าเทียมทางดิจิทัล

Digital Etiquette ปฏิบัติต่อผู้อื่นในสังคมออนไลน์ด้วยความเคารพและไม่กลั่นแกล้งคุกคามทางไซเบอร์

Digital Law ไม่ละเมิดสิทธิ หรือฉกฉวยอัตลักษณ์ทรัพย์สินหรืองานอื่นใดของผู้อื่นที่เผยแพร่ในรูปแบบดิจิทัล

1.3 การป้องกันตนเอง/ป้องกันผู้อื่น

Digital Rights and Responsibilities มีอิสระในการแสดงออก แต่ต้องรับผิดชอบทุกการกระทำ

Digital Health and Wellness ดูแลตัวเองทั้งทางร่างกายและจิตใจให้ห่างไกลความเสี่ยงของโรคร้ายที่เกิดจากเทคโนโลยี

Digital Security รู้จักปกป้องข้อมูลส่วนตัวจากจากผู้ไม่หวังดีในโลกไซเบอร์และรู้จักการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและอุปกรณ์ดิจิทัล

- ทักษะในการจัดสรรเวลาหน้าจอ (Screen Time Management) ความสามารถในการบริหารเวลาในการใช้อุปกรณ์ยุคดิจิทัล รวมไปถึงการควบคุมเพื่อให้เกิดสมดุลระหว่าง โลกออนไลน์ และโลกภายนอก

การคิดวิเคราะห์มีวิวัฒนาการที่ดีมีองค์ประกอบดังนี้

- ทักษะในการรับมือกับการคุกคามทางโลกออนไลน์ (Cyberbullying Management) ความสามารถในการรับรู้ และรับมือการคุกคาม ชุมชนโลกออนไลน์ได้อย่างชาญฉลาด

- 3.1 เพื่อรักษาความเป็นส่วนตัวและความลับ
- 3.2 เพื่อป้องกันการขโมยอัตลักษณ์
- 3.3 เพื่อป้องกันการโจรกรรมข้อมูล
- 3.4 เพื่อป้องกันความเสียหายของข้อมูลและอุปกรณ์

4. ทักษะในการรักษาความปลอดภัยของตนเองในโลกออนไลน์ (Cybersecurity Management) ความสามารถในการป้องกันข้อมูลด้วยการสร้างระบบความปลอดภัยที่เข้มแข็ง และป้องกันการโจรกรรมข้อมูลหรือการโจมตีทางออนไลน์ได้

1. ไม่ควรตั้งรหัสผ่านของบัญชีใช้งานที่ง่ายเกินไป

2. ตั้งรหัสผ่านหน้าจอสมาาร์ทโฟนอยู่เสมอ

3. แชรข้อมูลส่วนตัวในสื่อโซเชียลมีเดียอย่างระมัดระวัง

4. ใส่ใจกับการตั้งค่าความเป็นส่วนตัว ระมัดระวังในการเปิดเผยชื่อและที่ตั้งของเรา และปฏิเสธแอปที่พยายามจะเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวของเรา

5. อย่าใช้ไวไฟสาธารณะเมื่อต้องกรอกข้อมูลส่วนตัว เช่น ออนไลน์ช้อปปิ้ง หรือธุรกรรมธนาคาร หรือการลงทะเบียนในสื่อสังคมออนไลน์

6. รู้เท่าทันภัยคุกคามทางอินเทอร์เน็ต

5. ทักษะในการรักษาข้อมูลส่วนตัว (Privacy Management) มุ่งลพจนในการบริหารจัดการข้อมูลส่วนตัว โดยเฉพาะการแชร์ข้อมูลออนไลน์เพื่อป้องกันความเป็นส่วนตัวทั้งของตนเองและผู้อื่น
6. ทักษะในการคิดวิเคราะห์มีวิจารณญาณที่ดี (Critical Thinking) ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะระหว่างข้อมูลที่ต้องการ และข้อมูลที่ผิด ข้อมูลที่มีเนื้อหาดีและข้อมูลที่เข้าข่ายอันตราย ข้อมูลติดต่อทางออนไลน์ที่น่าตั้งข้อสงสัยและน่าเชื่อถือได้

7. ทักษะในการบริหารจัดการข้อมูล ที่ผู้ใช้งานมีการทิ้งไว้บนโลกออนไลน์ (Digital Footprints) ความสามารถในการเข้าใจธรรมชาติของการใช้ชีวิตในโลกดิจิทัล ว่าจะหลงเหลือร่องรอยข้อมูลทิ้งไว้เสมอ รวมถึงเข้าใจผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อการดูแลสิ่งเหล่านี้อย่างมีความรับผิดชอบ

วิธีจัดการเมื่อถูกกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์

 <p>หยุด (Stop)</p>	 <p>บล็อก (Block)</p>	 <p>แจ้งให้ทราบ (Tell)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • บอกผู้ปกครอง หรือ ครูที่ไว้ใจ • รายงานไปยังผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ๆ ผู้กลั่นแกล้งอาจจะทำการละเมิดข้อตกลงการใช้งานสื่อออนไลน์ • บันทึกหลักฐานการกลั่นแกล้ง อีเมล หรือภาพที่บันทึกจากหน้าจอ
<p>หยุดการตอบโต้กับผู้กลั่นแกล้ง Logout จากบัญชีสื่อสังคมออนไลน์ หรือปิดเครื่องเมื่อสื่อสาร</p>	<p>ปิดกั้นการสื่อสารกับผู้กลั่นแกล้ง โดยการบล็อก จากรายชื่อผู้ติดต่อ</p>	<p>ถ้าผู้กลั่นแกล้งยังไม่หยุด การกระทำอีก ควรรายงาน</p>	

8. ทักษะในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม (Digital Empathy) ความสามารถในการเห็นอกเห็นใจ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดี กับผู้อื่นบนโลกออนไลน์

จะเห็นว่าความฉลาดดิจิทัลในระดับพลเมืองดิจิทัลเป็นทักษะที่สำคัญ และบุคคลทั่วไปในการสื่อสารในโลกออนไลน์เป็นอย่างยิ่ง ทั้งเอกลักษณ์พลเมืองดิจิทัล การบริหารจัดการเวลาบนโลกดิจิทัล การจัดการการกลั่นแกล้งบนไซเบอร์ การจัดการความปลอดภัยบนระบบเครือข่าย การจัดการความเป็นส่วนตัว การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ร่องรอยทางดิจิทัล ความเห็นอกเห็นใจและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่นทางดิจิทัล หากบุคคลมีทักษะและความสามารถทั้ง 8 ประการจะทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตในการบริหารจัดการ ควบคุม กำกับตน รู้ผิดรู้ถูก และรู้เท่าทัน เป็นบรรทัดฐานในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด และปลอดภัย

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

คุณ **วรดา สติมัน**

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
การสร้างความตระหนักรู้ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(Cybersecurity Awareness)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 1:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 25 มกราคม 2569

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (๖๗๙)

Date: 2026-01-25T19:10:59.688+07:00

42a7ef8c

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

คุณ วรรดา สติมัน

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
Digital Literacy : ความฉลาดทางดิจิทัล
(Digital Intelligence)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 1:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 13 พฤศจิกายน 2568

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (กรม.)
Date: 2025-11-13T18:45:46.895+07:00

48900a25